

XXVIII MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
„Problemy Zrównoważonego Rolnictwa, Ochrona Obszarów Wiejskich,
Zasobów Wodnych i Środowiska”

**Tworzenie depozytów w silnikach gazowych wykorzystujących biogaz rolniczy.
Formation of deposits in gas engines using agricultural biogas.**

J. Cebula (1) , I. Konkol (1) ,L. Świerczek (1) A. Cenian (1) H. Sopa (2)

(1) Instytut Maszyn Przepływowych im. Roberta Szewalskiego Polskiej Akademii Nauk. Zakład Fizycznych Aspektów Ekoenergii. ul. Fiszera 14 80-231 Gdańsk. j.cebula@gmail.com

(2) Partner HS/SSerwis ul. Barcioka 27a 44-282 Czernica

21-22 September 2022

Wprowadzenie

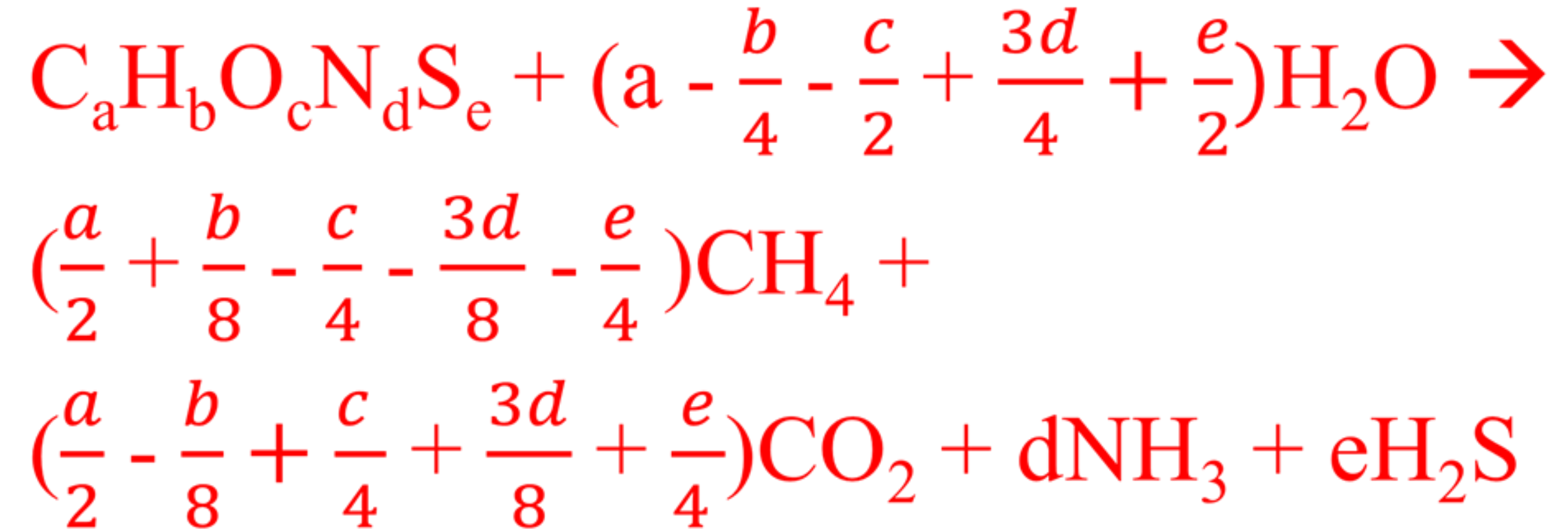
W Polsce w 2020 roku wyprodukowano 158,043 TWh prądu elektrycznego.

Potencjał produkcji biogazu i możliwość wyprodukowania z niego energii elektrycznej wynosi około 30 TWh. Stanowi to około 20% aktualnie produkowanej energii elektrycznej. Nowoczesne rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne mogą ten bilans poprawić.

W Polsce istnieją warunki do budowy kilkunastu tysięcy biogazowni rolniczych. Z uwagi na powierzchnie gospodarstw rolnych powinny to być biogazownie o mocy 25 do 100 kW.

Nie należy rezygnować z doświadczeń zdobytych wcześniej w produkcji, uzdatniania i wykorzystania biogazu w wielu ośrodkach badawczych w warunkach krajowych.

Fermentację metanową biomasy można opisać zależnością Buswella

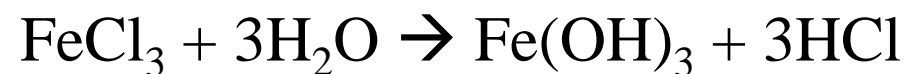

USUWANIE SIARKOWODORU

Do przestrzeni gazowej wprowadza się powietrze lub tlen. Objętość doprowadzanego powietrza wynosi ok. 4 ÷ 5% objętości wytwarzanego biogazu. Zachodzi wtedy reakcja:

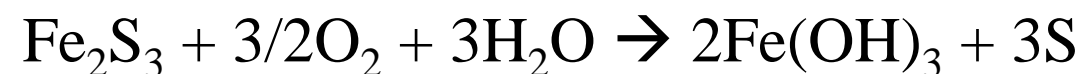
Wytworzona w reakcji siarka elementarna zbiera się na ścianach komory fermentacyjnej oraz na powierzchni fermentowanej biomasy. W obecności dodatku związków żelaza np. PIX-u zachodzi w komorze fermentacyjnej szybka reakcja hydrolizy:

a następnie szybkie wiązania siarkowodoru

Pod wpływem tlenu w obecności wody zachodzą reakcje utlenienia siarczku żelaza:

W warunkach redukcyjnych istniejących w komorze fermentacyjnej zachodzi reakcja redukcji:

Pod wpływem tlenu zachodzi w fazie wodnej hydroliza i utlenienie siarczku żelaza (II):

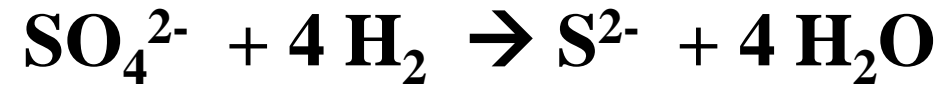
Węgiel aktywny zdezaktywowany związkami siarki

Reakcje redukcji siarczków i siarczanów w fazie ciekłej

Zachodzące w komorze fermentacyjnej reakcje redukcji siarczanów można

zapisać:

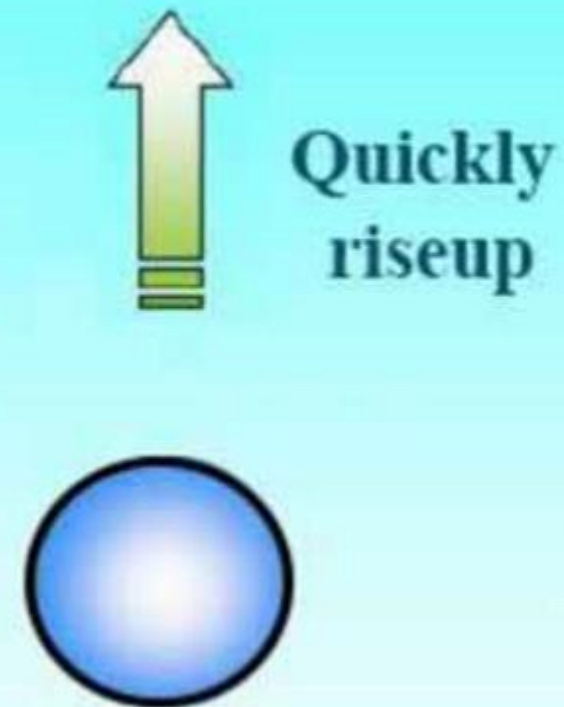
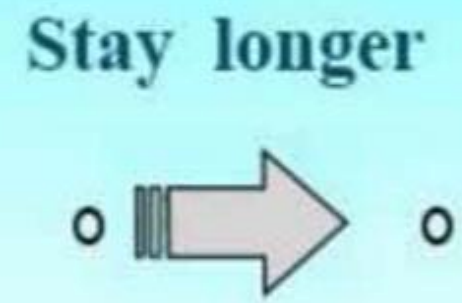

Do komory fermentacyjnej często wprowadzane są zagnite ścieki lub osady ściekowe. Zawierają one siarczki w postaci rozpuszczalnej - jonowej. Jony siarczkowe ulegają pod wpływem tlenu utlenieniu do siarki elementarnej.

Ta forma jonowa siarczków, która występuje w roztworze może zostać utleniona do siarki elementarnej lub przejść do fazy gazowej w postaci siarkowodoru. Siarkowodór rozpuszczony w biogazie lub w fazie wodnej pod wpływem tlenu ulega utlenieniu.

Nano bubble

Micro bubble

**Ordinary bubble
(Macro bubble)**

$<1 \mu\text{m}$

$1-100 \mu\text{m}$

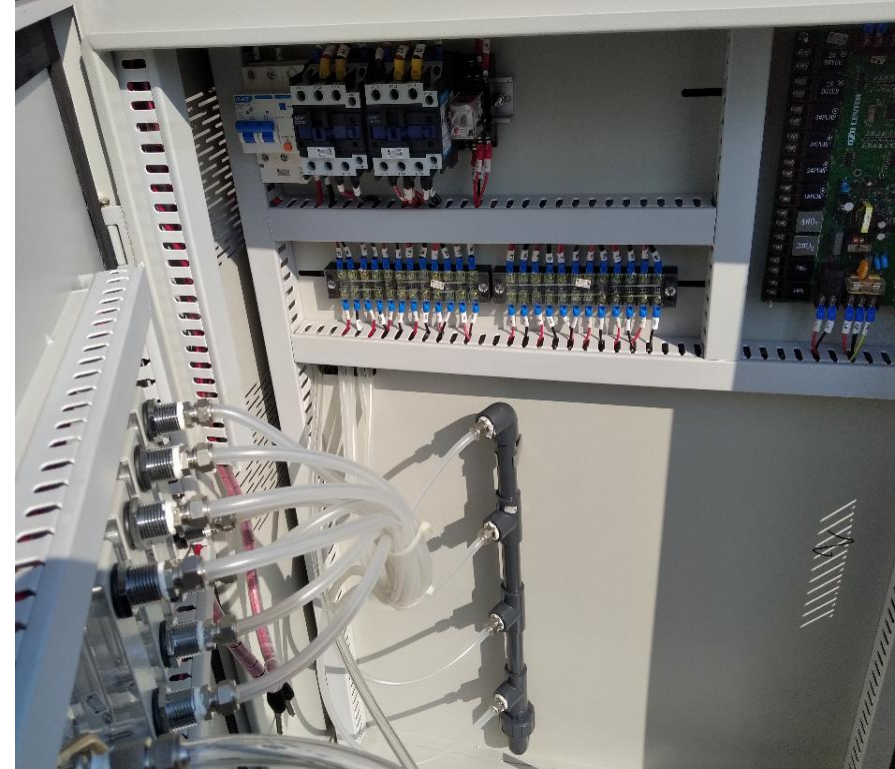
$100 \mu\text{m} - 2 \text{mm}$

**Oczyszczanie
biogazu można
zintensyfikować
wprowadzając
mikronatlenianie
fazy ciekłej.**

**Części składowe
instalacji do
mikronatleniania
na placu
montażowym**

Części składowe
urządzenia do
mikrooksydacji w
obudowie

Montaż butli
tlenowych,
koncentratora
tlenu i reszty
wyposażenia w
kontenerze

Montaž kompresora

Montaż „serca”
urządzenia do
mikronatleniania
w biogazowni
rolniczej.

„Serce” urządzenia do mikronatleniania
zamontowane w rurociągu w biogazowni rolniczej

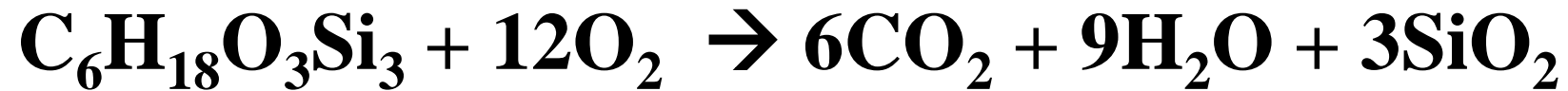
Urządzenie do
mikronatleniania
zamontowane w
biogazowni
rolniczej

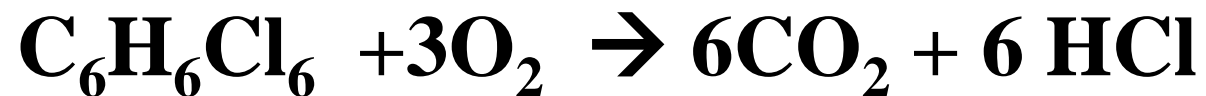

Reakcje uboczne

W komorze fermentacyjnej zachodzą reakcje mineralizacji. Reakcje redukcji związków trudno rozkładalnych wymagają w ścieżce metabolicznej przejściowo dostępu do tlenu. Dotyczy to takich związków jak celuloza, lignina i hemiceluloza. Organiczne związki krzemu pod wpływem tlenu ulegają mineralizacji.

Podobnie trudno rozkładalne związki zawierające chlor mogą ulegać rozkładowi w komorze fermentacyjnej w obecności tlenu.

Rozkład trudno rozkładalnych związków sprzyja wzmożonej produkcji

Różny skład chemiczny depozytu
w poszczególnych częściach
zaworu

Wyniki analiz składu chemicznego depozytu zebranego z zaworu silnika

Pierwiastek	Pomiar 1	Pomiar 2	Pomiar 3	Pomiar 4	Pomiar 5
Tlen	32,41	46,61	40,59	49,42	40,57
Wapń	33,22	24,71	21,78	21,55	27,13
Żelazo		0,97	0,85	0,54	0,36
Miedź			0,76	0,62	0,40
Siarka	23,75	18,51	12,57	17,18	18,05
Sód	1,79	3,03	7,47	3,79	3,98
Fosfor	2,64	1,77	5,73	2,14	3,32
Cynk	6,18	3,90	10,08	4,19	6,07
Mangan		0,51	0,16	0,57	0,13

Wyniki analiz składu chemicznego depozytu z zaworu silnika

Pierwiastek	Pomiar 1	Pomiar 2	Pomiar 3	Pomiar 4	Pomiar 5
Tlen	35,57	42,15	20,91	49,22	44,51
Wapń	35,06	25,49	39,97	29,49	24,67
Żelazo	0,71	0,15	0,90		
Miedź	2,11	0,80	2,17	1,34	0,72
Węgiel					5,32
Siarka	16,25	18,98	21,47	15,71	16,04
Sód	1,85	4,08	0,90	3,49	3,01
Fosfor	2,84	2,34	3,13	2,05	1,73
Cynk	5,26	5,97	9,88	3,71	4,00
Mangan	0,35	0,04	0,67		

WIOSKI I UOGOLNIENIA

Na podstawie przeprowadzonych badań, obserwacji, studiów literaturowych można wyciągnąć następujące wnioski i uogólnienia:

1. Zaprojektowano i skonstruowano urządzenie służące do wytwarzania i dozowania nanocząsteczek tlenu do fazy ciekłej w komorze fermentacyjnej.
2. Zamontowano urządzenie służące nanonantleniania w biogazowni rolniczej.
3. Przeprowadzono pierwsze pomiary i obserwacje pracy urządzenia. Wyniki pomiarów usuwania siarkowodoru są zaskakująco pozytywne. Nanontlenianie osadów w celu usuwania siarkowodoru zmniejszyło stężenie siarkowodoru 10 krotnie w biogazie rolniczym.
4. Pomiary będą prowadzone w cyklu rocznym. Przewiduje się dalsze

Dziękuję za uwagę

Badania współfinansowane z Projektu WND-RPSL.01.02.00-24-063B/17 realizowanego przez Partner HS Halina Sopa, z Czernicy, pt. „Opracowanie innowacyjnej instalacji uzdatniania i sprężania gazu pokopalnianego”, współfinansowanego przez UE ze środków EFRR w ramach RPO Woj. Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej: I. Nowoczesna gospodarka dla działania: 1.2. Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach.

Rzeczpospolita
Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

